
**IMPROVING SCIENTIFIC RESEARCH CAPACITY
FOR ECONOMIC LAW STUDENTS OF TRUNG VUONG UNIVERSITY****Tran Son Hai**

Trung Vuong University

Email: haitrs@icloud.com

Received: 01/02/2025; Reviewed: 15/02/2025; Revised: 20/02/2025; Accepted: 01/3/2025; Released: 30/3/2025

DOI: <https://doi.org/.../.../...>ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-4526-296X>

Training and scientific research are two basic tasks of universities. Through scientific research activities, it will contribute significantly to improving the quality of training of the university. At the same time, students participating in scientific research also bring many values to themselves such as developing creative thinking, research ability, problem solving and practicing soft skills. With the educational philosophy of Trung Vuong University aiming to train bachelors with solid practical knowledge, modern thinking and methods, adapting to the current changing global knowledge economy, so the scientific research work of students has been focused and cared for by the university, but the effectiveness still has certain limitations. Therefore, this article studies and presents basic concepts such as science, scientific research, the role of scientific research for students, basic steps to conduct scientific research, the current status of scientific research activities of students majoring in Economic Law at Trung Vuong University and proposes some recommendations and solutions to improve the scientific research capacity of students majoring in Economic Law in the coming time.

Keywords: *Scientific research; Scientific research capacity; Improving scientific research capacity; Students of Economic Law; Trung Vuong University.*

1. Đặt vấn đề

Hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên có vị trí rất quan trọng trong quá trình đào tạo ở bậc đại học. Đặc biệt là trong bối cảnh toàn cầu hóa và thế giới đang bước vào cuộc Cách mạng công nghệ 4.0, đất nước đang thực hiện chuyển đổi số quốc gia, bước vào kỷ nguyên mới. Từ đó, đòi hỏi các sinh viên phải nâng cao nhận thức, tích cực, chủ động trong hoạt động học tập và nghiên cứu khoa học. Trong những năm gần đây, hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên trong toàn trường nói chung, hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế của Trường Đại học Trung Vương nói riêng đã có những bước phát triển mới, hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên đã được Hội đồng trường, Ban Giám hiệu, Lãnh đạo các khoa chuyên môn chú trọng, quan tâm hơn trước đây. Tuy nhiên, kết quả nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế vẫn chưa đạt được như kỳ vọng. Thực tiễn hoạt động nghiên cứu khoa học ở Trường Đại học Trung Vương đã cho thấy, một số vấn đề bất cập dẫn đến việc triển khai hoạt động chưa thật sự hiệu quả. Do đó, cần đặt ra việc nghiên cứu làm rõ thực trạng, nguyên nhân hạn chế để đề ra những giải pháp hữu ích cho việc nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên ngành Luật Kinh tế.

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Việc tìm hiểu, phân tích vấn đề lý luận cũng như thực tiễn để nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên đã được một số tác giả nghiên cứu qua các công trình như: Lê Thị Vân Anh (2017), *Nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên Trường Đại học Nội vụ Hà Nội*, Tạp chí Khoa học Nội vụ, số 20; Nguyễn Thị Ngọc Lan (2021), *Thúc đẩy hoạt động sinh viên nghiên cứu khoa học tại Trường Đại học Thủ đô Hà Nội hướng tới hội nhập*, Tạp chí khoa học Trường Đại học Nội vụ Hà Nội, số 49; Đào Nhật Kim (2020), *Giải pháp nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học trong sinh viên Trường Đại học Phú Yên*, Tạp chí khoa học Trường Đại học Phú Yên, số 25; Đặng Thị Dung, Hà Lê Ngọc Dung và Nguyễn Trung Kiên (2024), *Thực trạng và giải pháp nâng cao khả năng nghiên cứu khoa học của sinh viên khoa công nghệ thông tin, Trường Đại học kỹ thuật - công nghệ Cần Thơ*, Tạp chí Khoa học và Công nghệ Cần Thơ, số 01. Tuy nhiên, cho đến nay, vẫn chưa có đề tài nghiên cứu khoa học nào về việc nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên ngành Luật Kinh tế ở Trường Đại học Trung Vương, nên tác giả bài báo đã lựa chọn đề tài này. Đề tài có ý nghĩa về lý luận và thực tiễn.

3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng các phương pháp nghiên cứu các tài liệu như sách, giáo trình, bài viết nghiên cứu

trên các tạp chí khoa học, thu thập, tổng hợp các thông tin khoa học về kết quả nghiên cứu của các đề tài khoa học có liên quan; quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên của Bộ Giáo dục và Đào tạo, các văn bản về hoạt động nghiên cứu khoa học của Trường Đại học Trung Vương. Trên cơ sở đó, tác giả tiến hành phân tích, hệ thống hóa, khái quát hóa các thông tin, tài liệu thu thập được làm cơ sở luận giải các vấn đề.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Tổng quan về khoa học và nghiên cứu khoa học

a) Khái niệm khoa học

Theo Từ điển Bách khoa Việt Nam, khoa học là “hệ thống tri thức về tự nhiên, xã hội và tư duy, được tích lũy trong quá trình nhận thức trên cơ sở thực tiễn, được thể hiện bằng những khái niệm, phán đoán, học thuyết. Nhiệm vụ của khoa học là phát hiện ra bản chất, tính quy luật của các hiện tượng, sự vật, quá trình, từ đó dự báo về sự vận động, phát triển của chúng, định hướng cho hoạt động của con người. Khoa học giúp cho con người ngày càng có khả năng chinh phục tự nhiên và xã hội. Khoa học vừa là một hình thái ý thức xã hội vừa là một dạng hoạt động, một công cụ nhận thức. Mỗi khoa học phát triển gồm có 4 yếu tố cơ bản: (1) Tri thức kinh nghiệm; (2) Tri thức lí luận; (3) Phương pháp, cách xử lí; (4) Giả thiết và kết luận. Hệ thống khoa học được chia thành khoa học tự nhiên, khoa học xã hội, khoa học kĩ thuật; mỗi loại khoa học nói trên đều có phần cơ bản và phần ứng dụng, chúng quan hệ biện chứng với nhau. Song, sự phân loại khoa học này chỉ mang tính chất rất tương đối. Trong điều kiện của cuộc cách mạng khoa học - kĩ thuật, khoa học ngày càng trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp”¹.

Trong lĩnh vực pháp luật, khoa học được hiểu là “hệ thống tri thức về bản chất, quy luật tồn tại và phát triển của sự vật, hiện tượng tự nhiên, xã hội và tư duy” theo khoản 1 Điều 3 Luật Khoa học và Công nghệ năm 2013, Luật này có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2014. Như vậy, có nhiều định nghĩa, khái niệm về khoa học, nhưng có thể hiểu cơ bản về khoa học là hệ thống các tri thức của nhân loại, là kết quả của việc nghiên cứu khoa học về các sự vật, hiện tượng trong tự nhiên và xã hội.

b) Khái niệm nghiên cứu khoa học

Theo Luật Khoa học và Công nghệ năm 2013, nghiên cứu khoa học được hiểu là “hoạt động khám phá, phát hiện, tìm hiểu bản chất, quy luật của sự vật, hiện tượng tự nhiên, xã hội và tư duy; sáng tạo giải pháp nhằm ứng dụng vào thực tiễn”.

Thông thường, hoạt động nghiên cứu khoa học được phân thành hai loại là nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng. Trong đó, nghiên cứu cơ bản

là hoạt động nghiên cứu nhằm khám phá bản chất, quy luật của sự vật, hiện tượng tự nhiên, xã hội và tư duy. Nghiên cứu ứng dụng là hoạt động nghiên cứu vận dụng kết quả nghiên cứu khoa học nhằm tạo ra công nghệ mới, đổi mới công nghệ phục vụ lợi ích của con người và xã hội.

Trong Từ điển Bách khoa Việt Nam, nghiên cứu khoa học được định nghĩa là quá trình hoạt động nhằm thu nhận tri thức khoa học. Nghiên cứu khoa học có hai mức độ: kinh nghiệm và lí luận, luôn tác động qua lại với nhau. Nghiên cứu khoa học có cấu trúc phức tạp, gồm nhiều yếu tố: xây dựng các nhiệm vụ nhận thức; nghiên cứu những phương pháp và tri thức đã có trong lĩnh vực đang nghiên cứu; đưa ra và phân tích lí thuyết những giả thuyết; phân tích và khái quát hoá những kết quả đã nhận thức được; kiểm tra các giả thuyết có được trên cơ sở tổng hợp toàn bộ các sự kiện; xây dựng các lí thuyết và hình thành những quy luật; nghiên cứu những dự báo khoa học. Sự phát triển của hệ thống nghiên cứu khoa học phụ thuộc vào nhu cầu của xã hội. Trong điều kiện ngày nay, có sự gắn bó chặt chẽ giữa nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng, nghiên cứu theo từng ngành và nghiên cứu liên ngành. Nghiên cứu liên ngành là đặc trưng của giai đoạn cách mạng khoa học - kĩ thuật hiện đại, nhằm giải quyết những vấn đề lớn, phức tạp. Để đạt được nhiều quả của nghiên cứu khoa học cao, cần phải sử dụng những tựu tiến bộ khoa học - kĩ thuật².

Liên quan đến khái niệm nghiên cứu khoa học, một số tác giả đưa ra quan điểm như sau: theo tác giả Nguyễn Văn Tuấn “Nghiên cứu khoa học là một hoạt động của con người nhằm sáng tạo ra tri thức mới hay mở rộng tri thức hiện hành qua ứng dụng phương pháp khoa học”³, hoặc theo tác giả Vũ Cao Đàm thì “Nghiên cứu khoa học là sự tìm kiếm những điều mà khoa học chưa biết; hoặc là phát hiện bản chất sự vật, phát triển nhận thức khoa học về thế giới; hoặc là sáng tạo phương pháp mới và phương tiện kỹ thuật mới để làm biến đổi sự vật phục vụ cho mục tiêu hoạt động của con người”⁴.

Để làm rõ hơn về khái niệm nghiên cứu khoa học, có thể xác định đối tượng, nội dung và mục đích của nghiên cứu khoa học như trong Giáo trình kỹ năng nghiên cứu và lập luận của Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh đã nêu như sau:

- Đối tượng của nghiên cứu khoa học là thế giới khách quan (tự nhiên và xã hội) và phương pháp nhận thức thế giới khách quan ấy.

- Nội dung nghiên cứu khoa học là hoạt động của tư duy khoa học kết hợp với việc vận dụng các phương pháp, phương tiện khoa học để thu thập thông tin, xử lý thông tin trên cơ sở của các phán đoán, phân tích, tổng hợp, khái quát, suy luận để khám phá, phát hiện và chứng minh sự tồn tại của

một chân lý khoa học.

Mục đích của nghiên cứu khoa học nhằm phát hiện ra những tri thức mới, sáng tạo những giá trị mới, đề xuất những giải pháp mới để vượt lên những tri thức cũ, bổ sung hoặc thay thế những giá trị không còn phù hợp, làm thay đổi nhận thức của con người theo hướng tiến bộ hơn, giúp con người ngày càng tiệm cận hơn với chân lý về đối tượng. Từ các kết quả nghiên cứu của khoa học để vận dụng vào việc cải tạo thực tiễn, đáp ứng những nhu cầu ngày càng cao hơn của cuộc sống con người, thúc đẩy sự tiến bộ của xã hội.

Tóm lại, nghiên cứu khoa học có thể được hiểu là hoạt động tìm hiểu, khám phá bản chất các sự vật, hiện tượng tự nhiên và xã hội, phát triển tri thức, phục vụ cho các hoạt động của con người.

4.2. Vai trò của nghiên cứu khoa học đối với sinh viên

Qua nội dung tổng quan về khoa học và nghiên cứu khoa học cho thấy, vai trò to lớn của hoạt động nghiên cứu khoa học đối với sinh viên nói chung và sinh viên ngành Luật Kinh tế nói riêng. Khi tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học sẽ mang lại hệ thống các tri thức khoa học tự nhiên - xã hội cho sinh viên. Những tri thức này không chỉ mang lại kết quả học tập tốt khi ở giảng đường của đại học, mà còn là những giá trị thiết thực đồng hành cùng sinh viên khi đi làm, cũng như học tập nâng cao hoặc nghiên cứu chuyên sâu sau này.

Nghiên cứu khoa học là một phần quan trọng trong quá trình đào tạo và học tập của sinh viên ngành Luật Kinh tế tại Trường Đại học Trung Vương. Đặc biệt là trong bối cảnh hiện nay, việc phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là đột phá quan trọng hàng đầu, là động lực chính để phát triển nhanh lực lượng sản xuất hiện đại, hoàn thiện quan hệ sản xuất, đổi mới phương thức quản trị quốc gia, phát triển kinh tế xã hội, ngăn chặn nguy cơ tụt hậu, đưa đất nước phát triển bứt phá, giàu mạnh trong kỷ nguyên mới. Do đó, việc sinh viên trong toàn trường nói chung và sinh viên ngành Luật Kinh tế nói riêng cần nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học là rất cần thiết.

Khi tham gia nghiên cứu khoa học sinh viên sẽ đạt được những lợi ích thiết thực như:

Thứ nhất, khi tham gia nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên phát triển tư duy sáng tạo. Bởi lẽ, để nghiên cứu khoa học, sinh viên sẽ cần tìm hiểu, nghiên cứu những vấn đề cả về lý thuyết lẫn thực tiễn. Quá trình nghiên cứu sẽ tìm hiểu, phát hiện các vấn đề này sinh viên cần giải quyết, cần tìm phương hướng để xử lý, có kỹ năng bảo vệ quan điểm cá nhân, tranh luận đối với các vấn đề trong khoa học. Nhờ đó, tư duy được rèn luyện, thúc đẩy sự sáng tạo của người nghiên cứu khoa học là sinh viên.

Thứ hai, khi tham gia nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên phát triển các kỹ năng mềm. Vì sau khi thực hiện nghiên cứu khoa học sinh viên cần phải diễn đạt được, trình bày được kết quả mình nghiên cứu một cách rõ ràng trước hội đồng khoa học. Bên cạnh đó, việc nghiên cứu khoa học sinh viên có thể làm việc độc lập hoặc làm việc theo nhóm, hoặc quá trình thu thập thông tin, tài liệu sinh viên sẽ có giao tiếp với các thầy, cô giáo hướng dẫn nghiên cứu khoa học, cũng như các đơn vị liên quan như Thư viện, Tạp chí Khoa học... Đây là những kinh nghiệm quý báu giúp rèn luyện bản lĩnh, cũng như kỹ năng mềm cho sinh viên.

Thứ ba, khi tham gia nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên củng cố kiến thức học tập và nâng cao chuyên môn trong lĩnh vực mà mình nghiên cứu. Việc nghiên cứu khoa học đòi hỏi sinh viên phải nắm vững kiến thức cơ sở, các định nghĩa, khái niệm học thuật. Đồng thời, phải tìm hiểu khám phá, phát hiện những vấn đề mới, có sự so sánh, tổng hợp, phân tích kiến thức đã thu thập được để đề ra các kiến nghị, giải pháp phù hợp. Thông qua một loạt các hoạt động, sẽ tăng cường khả năng ghi nhớ, nắm bắt, vận dụng được kiến thức cho sinh viên.

Thứ tư, khi nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên mở rộng cơ hội được tuyển dụng vào các công ty, tập đoàn, doanh nghiệp lớn có đòi hỏi yêu cầu chuyên môn cao, tương ứng là sẽ có mức thu nhập tốt hơn. Tham gia nghiên cứu khoa học không chỉ nâng cao kiến thức chuyên môn, mà còn có những phần thưởng, giấy khen của Nhà trường cho những đề tài nghiên cứu khoa học đạt thành tích tốt, ứng dụng thực tiễn cao. Những giải thưởng này sẽ là niềm tự hào của chính sinh viên và cũng là tiêu chí giúp sinh viên được cộng đồng khi các nhà tuyển dụng xem xét, đánh giá hồ sơ của các ứng cử viên.

Thứ năm, khi nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên rèn luyện được kỹ năng viết, đây là kỹ năng rất quan trọng đối với sinh viên ngành Luật Kinh tế, đặc biệt là các bạn có định hướng hành nghề luật trong tương lai. Văn bản là một hình thức ghi nhận kết quả nghiên cứu khoa học cũng như là phương thức để công bố kết quả nghiên cứu trên các tạp chí, sách báo nên yêu cầu sinh viên cũng phải được rèn luyện tốt kỹ năng viết. Như tác giả Trần Thị Quang Hồng đã nêu “cho dù hành nghề dưới bất kỳ hình thức nào, viết văn bản luôn là một trong những hình thức làm việc quan trọng của người hành nghề luật. Kỹ năng soạn thảo văn bản là một trong những yếu tố chính để đánh giá năng lực của người hành nghề cũng như quyết định sự thành công của công việc mà họ thực hiện”.

4.3. Các bước thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên

Các ngành khoa học khác nhau sẽ có các đối

tượng nghiên cứu khác nhau nên đòi hỏi các phương pháp nghiên cứu khác nhau cũng như các bước tiến hành phù hợp riêng. Sinh viên có thể tham khảo các bước thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học được công bố trên Website của Nhà trường, hoặc liên hệ với Phòng Nghiên cứu Khoa học, hoặc các khoa chuyên môn cũng như trao đổi với các thầy, cô giáo ở Trường Đại học Trưng Vương.

Về tổng quan, các bước nghiên cứu khoa học của sinh viên nói chung và sinh viên ngành Luật Kinh tế Trường Đại học Trưng Vương nói riêng sẽ thực hiện các bước cơ bản như sau:

a) Bước thứ nhất là lựa chọn và đặt tên đề tài

Lựa chọn và đặt tên đề tài là bước khởi đầu cho quá trình nghiên cứu khoa học. Thông qua việc nghiên cứu các vấn đề học thuật, hoặc các sự việc nảy sinh từ thực tiễn có thể hình thành nên các ý tưởng đầu tiên, là tiền đề xác định vấn đề cần nghiên cứu, cần tìm ra giải pháp. Các bạn sinh viên có thể tìm kiếm ý tưởng nghiên cứu từ các nguồn thông tin trên sách báo, tạp chí trong nước hoặc của nước ngoài. Hoặc là các vấn đề phát sinh trong các buổi học tập, thảo luận nhóm, những tranh luận khi trao đổi với bạn học. Đối với sinh viên, nên lựa chọn các đề tài gắn với nội dung kiến thức của các môn học, đồng thời các bạn có thể tham khảo thêm ý kiến của các thầy, cô để có thêm các gợi ý, định hướng trong việc lựa chọn và đặt tên đề tài nghiên cứu khoa học.

Việc lựa chọn đề tài nghiên cứu phù hợp với khả năng của sinh viên là điều kiện tiên quyết để triển khai thành công được một đề tài khoa học. Sinh viên lựa chọn đề tài cần đáp ứng được các tiêu chí: một là, đề tài nghiên cứu phải có ý nghĩa khoa học, bởi lẽ công trình khoa học cần tìm kiếm những vấn đề khoa học mới; hai là, đề tài nghiên cứu cần có giá trị thực tiễn, thể hiện kết quả nghiên cứu đề tài sẽ giải quyết được một vấn đề xã hội đang quan tâm; ba là, đề tài nghiên cứu cần có tính khả thi, thể hiện ở việc phù hợp với khả năng, điều kiện nghiên cứu, thời gian thực hiện hay các điều kiện tài chính, nguồn lực mà sinh viên có được.

Tiếp đến việc đặt tên cho đề tài nghiên cứu, sinh viên nên lựa chọn tên đề tài sao cho dễ đọc, dễ nhớ, ngắn gọn và tên đề tài cũng cần phải thể hiện được rõ đối tượng nghiên cứu là gì và phạm vi nghiên cứu là cái gì. Đối với người đọc, tên đề tài là điều đầu tiên mà họ quan tâm, chú ý hay lựa chọn tìm đọc về công trình nghiên cứu khoa học. Do đó, sinh viên không nên lựa chọn những tên đề tài quá dài, hoặc có những nội dung có khả năng gây nhầm lẫn hoặc hiểu theo nhiều nghĩa khác nhau.

b) Bước thứ hai là thu thập và xử lý thông tin, tài liệu

Sau khi lựa chọn được đề tài nghiên cứu khoa học thì sinh viên tiến hành thu thập thông tin, tài liệu liên

quan và xử lý các thông tin, tài liệu này phục vụ cho hoạt động nghiên cứu khoa học. Sinh viên có thể thu thập thông tin, tài liệu qua việc sưu tầm, tra cứu các sách, báo, tạp chí. Thông qua việc thu thập, xử lý thông tin, các bạn sinh viên sẽ hình thành được nội dung tổng quan nghiên cứu vấn đề mà mình đang quan tâm tìm hiểu, khám phá, định hướng giải quyết các vấn đề phát sinh.

Về nguồn thu thập thông tin, tài liệu, bên cạnh các nguồn truyền thống như sách, báo, tạp chí giấy, in thì với sự bùng nổ của cách mạng công nghệ, nhiều tài liệu đã được số hóa, cung cấp trên nền tảng mạng Internet gồm cả trả phí hoặc không phải trả phí. Sinh viên có thể thu thập được trên Website thư viện của Nhà trường, khoa chuyên môn và các nguồn cung cấp khác. Một số Website cung cấp các bài viết, tạp chí khoa học uy tín mà sinh viên có thể sử dụng như:

- Website: <https://vjol.info.vn> là trang web của Tạp chí Khoa học Việt Nam trực tuyến (Vietnam Journals Online – VJOL) là một cơ sở dữ liệu cho phép người đọc tiếp cận tri thức khoa học được xuất bản tại Việt Nam và nâng cao hiểu biết của thế giới về nền học thuật của Việt Nam. Hiện tại, Website này do Cục Thông tin, Thống kê (Bộ Khoa học và Công nghệ) quản lý, duy trì và phát triển nhằm tăng cường sự hiện diện và tầm ảnh hưởng của các Tạp chí Khoa học của Việt Nam đối với bạn đọc trong nước và quốc tế, đồng thời đẩy mạnh quá trình chuyển đổi số của các tạp chí khoa học thông qua nền tảng VJOL. Danh mục tạp chí tham gia: hiện có 170 Tạp chí Khoa học của Việt Nam đăng ký tham gia, đăng tải dữ liệu toàn văn dưới định dạng PDF trên Website VJOL.

- Website: <https://tjpl.moj.gov.vn/Pages/home.aspx> là trang Web về cơ sở dữ liệu, tư liệu, tài liệu khoa học pháp lý được phát triển bởi Cục Công nghệ Thông tin, Bộ Tư pháp. Trang web cung cấp nhiều thông tin hữu ích về các đề tài, đề án, luận án, luận văn, đặc san thông tin khoa học pháp lý, tài liệu hội thảo khoa học, bài trích tạp chí, sách.

Bên cạnh đó, sinh viên còn có thể tham khảo các bài viết trên các tạp chí chuyên ngành Luật như Tạp chí Luật sư của Liên đoàn luật sư Việt Nam (Website: <https://lsvn.vn>); Tạp chí Dân chủ và Pháp luật của Bộ Tư pháp (Website: <https://danchuphapluat.vn>); Tạp chí Nghề Luật (<https://hocvientuphap.edu.vn/tapchingheluat/Pages/cac-so-da-xuat-ban.aspx?ItemID=183>) của Học viện Tư pháp; hoặc tham khảo thêm các nội dung liên quan của Tạp chí Khoa học Trường Đại học Trưng Vương (Website: <https://tv-usj.edu.vn>) và nhiều Tạp chí khác.

c) Bước thứ ba là xây dựng đề cương và triển khai nghiên cứu khoa học

Trên cơ sở đăng ký đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên, Nhà trường sẽ xem xét và phê duyệt

theo Quyết định số 548/QĐ-ĐHTV ngày 26/9/2024 của Hiệu trưởng Trường Đại học Trung Vương ban hành quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên Trường Đại học Trung Vương. Sau khi được phê duyệt đề tài, sinh viên làm việc độc lập hoặc làm việc theo nhóm bắt đầu vào việc lập đề cương (đề cương sơ bộ, đề cương chi tiết). Nguyên tắc cơ bản của xây dựng đề cương nghiên cứu là các chương, mục phải phù hợp với tên của đề tài, nội dung nghiên cứu cần có sự logic, hợp lý và cân đối giữa các chương, mục. Thông thường một đề tài nghiên cứu gồm có các phần cơ bản là phần mở đầu, phần nội dung gồm có: tình hình tổng quan nghiên cứu về đề tài, cơ sở lý luận và thực trạng của vấn đề nghiên cứu, kiến nghị đề xuất và phần kết luận, cuối cùng là danh mục tài liệu tham khảo.

Ngoài ra, sinh viên cũng cần lưu ý, trong văn bản khoa học phải sử dụng văn phong khoa học, không sử dụng từ, ngữ nói chuyện hàng ngày, không sử dụng ngôn ngữ cảm thán hay biểu lộ cảm xúc. Trong bài nghiên cứu khoa học, các luận cứ, luận điểm phải được phân tích, lập luận chặt chẽ, chứng minh sự logic, kết luận có sức thuyết phục từ các kết quả nghiên cứu khoa học đã đạt được. Cuối cùng là sinh viên cần tuân thủ tuyệt đối nguyên tắc “Đạo đức trong nghiên cứu khoa học”, tôn trọng các quyền tác giả, không sao chép nội dung, đạo văn. Khi trích dẫn các nội dung trong bài viết của mình cần thể hiện được đầy đủ thông tin về tác giả, tên bài viết, cơ quan đơn vị phát hành. Về trích dẫn tài liệu, sinh viên có thể tham khảo theo hướng dẫn, thể lệ của Tạp chí Nghiên cứu quốc tế như sau: (i) Với tài liệu là sách, luận văn, báo cáo: tên tác giả hoặc cơ quan ban hành. Tên sách hoặc luận văn báo cáo. Nơi xuất bản: Nhà xuất bản, thời gian xuất bản; (ii) Với tài liệu là một bài viết trong một Tạp chí hoặc báo: Tên tác giả. “Tên bài báo”. Tên tạp chí hoặc báo số báo (thời gian xuất bản): số thứ tự trang bắt đầu và kết thúc của bài báo; (iii) Với tài liệu là một bài báo trên mạng: Tên tác giả. “Tên bài báo”. Tên Tạp chí, thời gian xuất bản. Địa chỉ thông tin trên mạng; (iv) Tên các tác giả nước ngoài đổi họ lên trước; (v) Tài liệu tham khảo được sắp xếp thứ tự A, B, C ... theo họ của các tác giả⁸.

4.4. Thực trạng về nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế tại Trường Đại học Trung Vương

Trong thời gian vừa qua, Hội đồng trường, Ban Giám hiệu Trường Đại học Trung Vương cũng như Lãnh đạo các khoa và các thầy, cô trong trường luôn chú trọng, tạo điều kiện để sinh viên toàn trường nghiên cứu khoa học nói chung và sinh viên ngành Luật Kinh tế nghiên cứu khoa học nói riêng. Qua đó, đã nâng cao nhận thức, thúc đẩy và tạo động lực cho sinh viên ngành Luật Kinh tế tìm hiểu và thực hành nghiên cứu khoa học. Đây là những tiền đề quan

trọng để nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế trong thời gian tới.

Quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học của học viên, sinh viên đã được cụ thể hóa tại Quyết định số 548/QĐ-ĐHTV ngày 26/9/2024 của Hiệu trưởng Trường Đại học Trung Vương, một số nội dung cụ thể như:

- Mục tiêu hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên là hình thành và phát triển năng lực nghiên cứu khoa học; nâng cao khả năng tư duy logic, kỹ năng đọc, viết, trình bày báo cáo khoa học và các kỹ năng nghiên cứu khoa học khác. Phát hiện và bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu đào tạo nhân lực trình độ cao góp phần tạo ra tri thức mới, sản phẩm mới cho xã hội. Tạo môi trường thuận lợi để hỗ trợ sinh viên tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học nhằm hình thành các ý tưởng đổi mới sáng tạo, dự án khởi nghiệp góp phần tạo cơ hội việc làm cho sinh viên sau khi tốt nghiệp.

- Nội dung hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên là thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học thuộc lĩnh vực đào tạo và các lĩnh vực khác phù hợp với khả năng. Tham gia các hội nghị, hội thảo khoa học, sinh hoạt học thuật, hội thi sáng tạo khoa học và công nghệ, câu lạc bộ khoa học của sinh viên, về nền giải thưởng khoa học và công nghệ ở trong, ngoài học thuật của Việt Nam. Hiện tại, Website này các nước và các hình thức hoạt động khoa học và công nghệ khác theo quy định. Phát động, tổ chức cuộc thi về ý tưởng đổi mới sáng tạo, dự án khởi nghiệp của học viên, sinh viên. Tổ chức các diễn đàn, hoạt động truyền thông giới thiệu các ý tưởng đổi mới sáng tạo, dự án khởi nghiệp, kết quả nghiên cứu khoa học của sinh viên đối với các nhà đầu tư, các doanh nghiệp trong và ngoài nước.

- Yêu cầu về hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên là phù hợp với khả năng và nguyện vọng của sinh viên. Phù hợp với mục tiêu, nội dung, chương trình đào tạo của Trường Đại học Trung Vương. Phù hợp với định hướng hoạt động khoa học và công nghệ của Trường Đại học Trung Vương. Kết quả nghiên cứu có giá trị khoa học và thực tiễn. Những đề tài khoa học gắn với nhu cầu thực tiễn, phù hợp với lĩnh vực chuyên môn nghiên cứu được ưu tiên xét chọn thực hiện. Phù hợp với các quy định pháp luật hiện hành về hoạt động khoa học và công nghệ.

- Kinh phí cho hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên là nguồn thu hợp pháp của Trường Đại học Trung Vương theo quy định của pháp luật hiện hành. Tài trợ, viện trợ của các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước. Kinh phí thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên và định mức khen thưởng được Hiệu trưởng phê duyệt theo từng năm trên cơ sở đề xuất của Phòng Nghiên cứu Khoa học.

Bên cạnh đó, quy chế cũng quy định trách nhiệm của Nhà trường, các đơn vị liên quan trong quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên, trách nhiệm và quyền của sinh viên khi tham gia nghiên cứu khoa học, trách nhiệm và quyền của người hướng dẫn sinh viên nghiên cứu khoa học.

Như vậy, Trường Đại học Trung Vương đã có văn bản quy định về quy chế hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên. Dựa trên các quy định này sẽ tạo tiền đề cho việc nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế Trường Đại học Trung Vương.

4.5. Kiến nghị, đề xuất

Căn cứ vào kết quả nghiên cứu thực trạng hoạt động nghiên cứu khoa học và nhu cầu nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học, bài viết xin đề xuất một số giải pháp cơ bản nhằm nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên ngành Luật Kinh tế của Trường Đại học Trung Vương như sau:

Thứ nhất, cần tập trung nâng cao nhận thức của sinh viên về hoạt động nghiên cứu khoa học. Hoạt động nghiên cứu khoa học mang lại nhiều lợi ích thực tiễn, hỗ trợ kiến thức cho việc học tập, cơ hội tìm kiếm việc làm, học tập nâng cao, rèn luyện kỹ năng mềm nên Nhà trường, các khoa chuyên môn, phòng ban đơn vị liên quan, đoàn thanh niên cần thường xuyên trao đổi, cung cấp thông tin về hoạt động nghiên cứu khoa học, giá trị mang lại cho sinh viên để sinh viên nắm bắt được. Qua đó, thúc đẩy nhu cầu tìm hiểu, khám phá và tham gia nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Thứ hai, cần tăng cường hoạt động đào tạo, bồi dưỡng các kỹ năng, phương pháp nghiên cứu khoa học cho sinh viên để nâng cao năng lực tự học, nghiên cứu, giải quyết vấn đề cho sinh viên. Nhiệm vụ cần được các khoa chuyên môn, thầy, cô chú trọng, có thể lồng ghép nội dung về nghiên cứu khoa học trong các buổi giảng và tổ chức các buổi hội thảo, tọa đàm để trao đổi, cung cấp, chia sẻ kiến thức, kỹ năng hoặc tổ chức các cuộc thi học thuật nhằm thu hút, tạo động lực cho sinh viên nghiên cứu khoa học, thi đấu giải thưởng. Từ đó, tạo phong trào sôi nổi, cạnh tranh của sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học, qua đó giúp sinh viên chủ động học tập, tích cực nghiên cứu, rèn luyện tư duy, kỹ năng để nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của mình.

Thứ ba, bản thân mỗi sinh viên cần chủ động, tích cực trong việc học tập và lên kế hoạch lựa chọn vấn đề nghiên cứu khoa học, thu thập thông tin tài liệu liên quan, nên xác định mục tiêu rõ ràng, lựa chọn phương pháp học tập kết hợp với phương pháp nghiên cứu khoa học phù hợp với thời gian, điều kiện và năng lực của bản thân, từng bước phát triển dần tri thức, rèn luyện kỹ năng. Sinh viên cần rèn luyện ý thức chủ động trong việc tự học, bên cạnh

thời gian học trên giảng đường, các bạn có thể tăng cường đọc thêm sách, giáo trình, tài liệu, bài viết, tạp chí chuyên ngành ở nhà, rèn luyện các phương pháp thu thập tài liệu thông tin qua các nguồn trực tiếp cũng như nguồn mở trên mạng Internet.

Thứ tư, để nâng cao hiệu quả hoạt động nghiên cứu khoa học, sinh viên có thể làm việc theo nhóm. Thông qua hoạt động làm việc nhóm, vừa giúp các bạn sinh viên phân công được công việc, tiết kiệm công sức, thời gian trong việc đi lại thu thập thông tin tài liệu, thực hiện các phương pháp nghiên cứu khoa học khác nhau. Đồng thời, qua làm việc nhóm các bạn sinh viên có thể trao đổi thông tin, trình bày quan điểm cá nhân, tranh luận để làm sâu sắc hơn về kiến thức chuyên môn.

Thứ năm, để tạo môi trường thuận lợi cho sinh viên nghiên cứu học tập nói chung và nghiên cứu khoa học nói riêng, đề xuất về phía nhà trường cần tăng cường đầu tư cơ sở vật chất hiện đại, đặc biệt là đầu tư xây thư viện với tài liệu học tập, nghiên cứu phong phú và đa dạng. Xây dựng Câu lạc bộ nghiên cứu khoa học để sinh viên học tập, nghiên cứu khoa học, trao đổi, làm việc nhóm. Liên kết với với các trường đại học khác trong việc chia sẻ tài khoản thư viện điện tử để sinh viên có nguồn truy cập, tìm kiếm tài liệu thích hợp. Cuối cùng là các thầy, cô giáo cũng cần chủ động hướng dẫn, cung cấp thông tin, hỗ trợ sinh viên nghiên cứu khoa học trong phạm vi khả năng của mình để đưa phong trào, năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên toàn trường được nâng cao.

5. Bàn luận

Quyết định số 548/QĐ-ĐHTV ngày 26/9/2024 của Hiệu trưởng Trường Đại học Trung Vương ban hành quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên Trường Đại học Trung Vương nhưng việc sinh viên nắm bắt được quy định này còn hạn chế. Qua tìm hiểu, trao đổi với sinh viên ngành Luật Kinh tế cho thấy, một số sinh viên chưa nắm bắt được, chưa được tiếp cận với các hoạt động nghiên cứu khoa học của Nhà trường. Mặt khác, hoạt động nghiên cứu khoa học đòi hỏi sự đầu tư nghiêm túc, nghiên cứu có thể kéo dài, sinh viên có thể gặp những vấn đề khó khăn, gây ra tâm lí chán nản, ngại tham gia nghiên cứu khoa học.

Năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên chưa cao có một phần nguyên nhân khách quan đến từ chính bản thân sinh viên. Nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của hoạt động nghiên cứu khoa học chưa được cao. Một bộ phận sinh viên chưa nắm bắt được các lợi ích của nghiên cứu khoa học mang lại, ý nghĩa của hoạt động nghiên cứu khoa học đối với quá trình học tập ở môi trường đại học cũng như giá trị đối với quá trình thực hiện hoạt động nghề nghiệp sau này, đặc biệt là các kỹ năng

mềm, kỹ năng viết có yêu cầu cao trong môi trường nghề nghiệp pháp luật.

Bên cạnh đó, nền tảng kiến thức cơ sở ngành, kiến thức chuyên môn của một bộ phận sinh viên chưa thực sự tốt. Sinh viên chưa được đào tạo, bồi dưỡng thường xuyên về kỹ năng và phương pháp nghiên cứu khoa học. Thực tế nữa là sinh viên thiếu kinh nghiệm và kỹ năng trong quá trình tìm hiểu, nghiên cứu khoa học. Kinh nghiệm, kỹ năng nói chung và nghiên cứu khoa học nói riêng đòi hỏi phải trải qua nhiều lần thực hành, qua thực tiễn mới rèn luyện và nắm vững được. Trong khi đó, số lượng đề tài nghiên cứu khoa học ở trường chưa được nhiều, số lượng sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học cũng chưa được đông đảo.

Năng lực nghiên cứu khoa học được thể hiện trong toàn bộ quá trình, đó là tổng hợp các năng lực: lựa chọn vấn đề nghiên cứu, xây dựng đề cương và lập kế hoạch nghiên cứu; thu thập và xử lý thông tin; trình bày kết quả nghiên cứu; triển khai phổ biến và ứng dụng kết quả nghiên cứu. Năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên được thể hiện ở trình độ nắm bắt những sự kiện khoa học, biết huy động hệ thống tri thức và kỹ năng để giải quyết vấn đề nghiên cứu

một cách độc lập, sáng tạo và đem lại hiệu quả thiết thực. Do đó, để nâng cao được năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên thì cần triển khai thực hiện đồng bộ các kiến nghị, giải pháp như đã trình bày.

6. Kết luận

Như các nội dung đã trình bày nêu trên, việc nghiên cứu khoa học không những giúp các bạn sinh viên nói chung, sinh viên ngành Luật Kinh tế Trường Đại học Trung Vương nói riêng nắm vững kiến thức được học ở trên giảng đường, mà còn là hành trang chuyên môn để chuẩn bị cho sinh viên các cơ hội tìm kiếm việc làm, cũng như học tập ở những bậc học cao hơn như thạc sỹ, tiến sỹ trong thời gian sau này. Bên cạnh đó, tham gia nghiên cứu khoa học cũng là một sân chơi - học tập bổ ích giúp ích sinh viên rèn luyện nhiều kỹ năng mềm như kỹ năng thuyết trình, kỹ năng viết, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng thu thập thông tin, tài liệu, kỹ năng nghiên cứu giải quyết vấn đề. Cuối cùng, các bạn sinh viên luôn có sự đồng hành, giúp đỡ từ Nhà trường, Ban Giám hiệu, Phòng Nghiên cứu Khoa học, các phòng, khoa chuyên môn liên quan và sự hướng dẫn nhiệt tình của các thầy, cô giáo trong hoạt động nghiên cứu khoa học.

Tài liệu tham khảo

Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Thông tư số 26/2021/TT-BGDĐT ngày 17/9/2021 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên trong cơ sở giáo dục đại học.

Quyết định số 548/QĐ-ĐHTV ngày 26/9/2024 của Hiệu trưởng Trường Đại học Trung Vương ban hành quy định về hoạt động nghiên cứu khoa học của học viên, sinh viên Trường Đại học Trung Vương.

Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh (2013), *Giáo trình kỹ năng nghiên cứu và lập luận*, Nhà xuất bản Hồng Đức - Hội luật gia Việt Nam.

Hồng, T.T.Q (2021), *Kỹ năng viết cho người hành nghề luật*, Nhà xuất bản Hồng Đức.

Tuấn, N.V (2018), *Cẩm nang nghiên cứu khoa học - Từ ý tưởng đến công bố*, Nhà xuất bản tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh.

Học viện Ngoại giao - Bộ ngoại giao, *Tạp chí Nghiên cứu quốc tế*. số 2 (121), 6-2020.

Anh, L.T.V (2017), *Nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên Trường Đại học Nội vụ Hà Nội*, Tạp chí Khoa học Nội vụ, số 20.

Hội đồng quốc gia chỉ đạo biên soạn Từ điển Bách khoa Việt Nam (2002), *Từ điển Bách khoa Việt Nam - Tập 2*, Nhà xuất bản từ điển Bách Khoa

Hội đồng quốc gia chỉ đạo biên soạn Từ điển Bách khoa Việt Nam (2003), *Từ điển Bách khoa Việt Nam - Tập 3*, Nhà xuất bản Từ điển Bách khoa.

**NÂNG CAO NĂNG LỰC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC
CHO SINH VIÊN NGÀNH LUẬT KINH TẾ CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRUNG VƯƠNG**

Trần Sơn Hải

Trung Vuong University

Email: haitrs@icloud.com

Ngày nhận bài: 01/02/2025; Ngày phản biện: 15/02/2025; Ngày tác giả sửa: 20/02/2025; Ngày duyệt đăng: 01/3/2025; Ngày phát hành: 30/3/2025

DOI: <https://doi.org/.../.../...>

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-4526-296X>

Đào tạo và nghiên cứu khoa học là hai nhiệm vụ cơ bản của các trường đại học. Thông qua hoạt động nghiên cứu khoa học sẽ góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường. Đồng thời, sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học cũng mang lại nhiều giá trị cho bản thân như phát triển tư duy sáng tạo, khả năng nghiên cứu, giải quyết vấn đề và rèn luyện các kỹ năng mềm. Với triết lý giáo dục của Trường Đại học Trung Vương là hướng đến đào tạo ra những cử nhân có kiến thức thực tiễn vững vàng, có tư duy và phương pháp hiện đại, thích ứng với nền kinh tế tri thức toàn cầu đang thay đổi hiện nay nên công tác nghiên cứu khoa học của sinh viên đã được Nhà trường chú trọng, quan tâm, nhưng hiệu quả vẫn còn những hạn chế nhất định. Do đó, bài viết này nghiên cứu và trình bày về các khái niệm cơ bản như khoa học, nghiên cứu khoa học, vai trò của nghiên cứu khoa học đối với sinh viên, các bước cơ bản để thực hiện việc nghiên cứu khoa học, thực trạng về hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế Trường Đại học Trung Vương và đề xuất một số kiến nghị, giải pháp nhằm nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của sinh viên ngành Luật Kinh tế trong thời gian tới.

Từ khóa: *Nghiên cứu khoa học; Năng lực nghiên cứu khoa học; Nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học; Sinh viên ngành Luật Kinh tế; Trường Đại học Trung Vương.*